

Sygn. akt V KK 90/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSA del. do SN Mariusz Młoczkowski

Protokolant Barbara Kobrańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **K. P.**,
o wydanie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 10 czerwca 2015 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 16 października 2014 r.,
zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w L.
z dnia 26 czerwca 2014 r.,

1. uchyla zaskarżony wyrok w części orzekającej o zmianie wyroku łącznego Sądu Rejonowego w L. polegającej na warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie pierwszym wyroku łącznego;

2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem łącznym z dnia 26 czerwca 2014r. w punkcie pierwszym części dyspozytywnej połączył skazanemu K. P. kary:

1. grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 21 września 2006r., sygn. VII K 997/06, za czyn z art. 178a § 1 k.k., popełniony w dniu 18 lipca 2006r.,
2. 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin w stosunku miesięcznym, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 25 października 2006r., sygn. VI K 739/06 za czyn z art. 178a § 1 k.k., popełniony w dniu 27 sierpnia 2006r.,
3. roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 21 listopada 2006r., sygn. II K 328/06, za czyn z art. 286 § 1 k.k., popełniony w dniu 20 stycznia 2006r., przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zostało zarządzane postanowieniem z dnia 19 września 2008r., sygn. II.1.Ko 1782/08,
4. roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 9 lipca 2008r., sygn. II K 206/08, za czyn z art. 286 § 1 k.k., popełniony w okresie od 2 do 5 grudnia 2005r., przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zostało zarządzane postanowieniem z dnia 11 marca 2013r., sygn. II.1.Ko 881/13,
5. roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 12 lipca 2010r., sygn. VII K 173/10, za czyn z art. 286 § 1 k.k., popełniony w dniu 18 stycznia 2006r., przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności zostało zarządzane postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2013r., sygn. VII Ko 892/13,
- wymierzając skazanemu karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 140 stawek dziennych po 10 zł każda.

W punkcie drugim wyroku łącznego Sąd Rejonowy połączył skazanemu K. P. kary:

1. 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 19 listopada 2012r., sygn. VIII K 765/12, za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w dniu 25 czerwca 2012r.,

2. roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 9 kwietnia 2013r., sygn. VIII K 118/13, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., za czyny z art. 286 § 1 k.k. popełnione 7 i 9 września oraz 2 października 2012r.

- wymierzając karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

Nadto w wyroku łącznym orzekł o odrębnym wykonaniu wyroku Sądu Rejonowego z dnia 13 maja 2008r., sygn. II K 999/07 oraz odrębnym wykonaniu pozostałych orzeczeń zawartych w wyrokach objętych wyrokiem łącznym; rozstrzygnął także o kosztach sądowych.

Powyższy wyrok łączny został zaskarżony apelacją przez obrońcę K. P., który w odniesieniu do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym zarzucił obrazę prawa materialnego tj. art. 4 § 1 k.k., polegającą na zastosowaniu przez Sąd Rejonowy dodanego nowelą z dnia 5 listopada 2009r. przepisu art. 89 § 1a k.k. i orzeczeniu na tej podstawie za zbiegające się przestępstwa kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności, w sytuacji gdy czyny te popełnione zostały przed wejściem w życie nowelizacji kodeksu karnego, a orzeczono za nie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Nadto skarżący zarzucił rażącą niewspółmierność kar łącznych orzeczonych w punktach pierwszym i drugim wyroku łącznego; wniósł o jego zmianę w obu punktach poprzez wymierzenie skazanemu K. P. kar łącznych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 16 października 2014r. zmienił zaskarżony wyrok łączny w ten sposób, że – na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. – wykonanie orzeczonych wobec skazanego w

punktach pierwszym i drugim kar łącznych roku i 10 miesięcy oraz roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy oraz orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

Wyrok Sądu odwoławczego w części odnoszącej się do warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie pierwszym wyroku łącznego, został zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść K. P., z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k. Autor kasacji zarzucił orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 89 § 1 k.k., wskutek zmiany wyroku łącznego Sądu Rejonowego, polegającej na warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w następstwie połączenia przez Sąd pierwszej instancji jednostkowych kar pozbawienia wolności pierwotnie warunkowo zawieszonych, a następnie zarządzonych do wykonania. Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadne było stanowisko Prokuratora Generalnego, że wyrok w zaskarżonej części zapadł z rażącym naruszeniem prawa materialnego wskazanym w zarzucie kasacji.

Sąd Okręgowy, wbrew temu co bezspornie wynikało ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przyjął, że orzeczona w punkcie pierwszym wyroku łącznego kara łączna roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności obejmowała skazania jednostkowe o charakterze bezwzględnym i probacyjnym (str. 4 uzasadnienia). Poza wyrokami skazującymi K. P. w sprawach II K 328/06, II K 206/08, VII K 173/10 (k. 8-9, k. 21-21v i k. 52) Sąd odwoławczy dysponował orzeczeniami wydanymi na etapie postępowań wykonawczych (postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 11 marca 2013r., sygn. II.1. Ko 881/13 – k. 10, postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 sierpnia 2013r., sygn. VII Ko 892/13 – k. 30, czy też informacją o zarządzaniu wykonania kary w sprawie II K 328/06 – k. 51), a nadto danymi z Krajowego Rejestru Karnego (k. 18-19), które jednoznacznie wskazywały, że podlegające łączeniu w ramach punktu pierwszego wyroku

łączonego kary, choć pierwotnie orzeczone z zastosowaniem instytucji przewidzianej w art. 69 k.k., zmieniły ostatecznie swój charakter w wyniku zarządzenia ich wykonania (art. 75 k.k.). W konsekwencji, K. P. w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego pozostawał w omawianym zakresie osobą skazaną na kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia ich wykonania w rozumieniu art. 89 § 1 k.k. Wprost już w części wstępnej wyroku Sądu *a quo* skonkretyzowano postanowienia, na podstawie których doszło do zarządzenia wykonania kar pozbawienia wolności (punkty 3, 5 i 6 wyroku łącznego).

Wprawdzie Sąd drugiej instancji nie odwołał się do tego rodzaju argumentacji, niemniej zasadnym będzie zwrócenie uwagi na fakt, że skazanie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania nie petryfikuje treści tego rozstrzygnięcia w postępowaniach jurysdykcyjnych, które toczą się po uprawomocnieniu się orzeczenia, w szczególności w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. Kara pozbawienia wolności orzeczona z zastosowaniem środka probacji zachowuje ten charakter, o ile po jego wydaniu, a najpóźniej w terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, nie dojdzie, jak to miało miejsce w przypadku kar orzeczonych w sprawach II K 328/06, II K 206/08, VII K 173/10 do zarządzenia jej wykonania. Tego rodzaju rozstrzygnięcie zmienia natomiast kategorię skazania, które staje się skazaniem na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia i tak należy je postrzegać w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. Jeśli bowiem w wyroku skazującym uzależniono warunkowe zawieszenie wykonania kary od zachowania się skazanego w okresie próby, to decyzja procesowa podjęta w tym względzie w postępowaniu wykonawczym ma takie samo znaczenie, jak rozstrzygnięcie zawarte w wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2005r., V KK 128/05).

Błędne przyjęcie, że ukształtowana w punkcie pierwszym wyroku łącznego kara łączna obejmowała skazania na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem oraz bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, doprowadziło do nieuprawnionego zastosowania przez Sąd Okręgowy reguły względności ustaw w wyroku łącznym w myśl art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. i w zw. z art. 89 § 1a k.k. Właściwą bowiem podstawą do kształtowania kary łącznej orzeczonej wobec K. P. w punkcie pierwszym wyroku łącznego (rok i 10 miesięcy pozbawienia wolności)

były kary jednostkowe pozbawienia wolności (oraz kara ograniczenia wolności), które z uwagi na modyfikacje mające miejsce w fazie postępowania wykonawczego miały charakter bezwzględny. To zaś wyklucza sięganie po regulację zawartą w art. 89 § 1 k.k. Nie jest bowiem dopuszczalne stosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej, jeżeli karę taką wymierzono z połączenia wyroków, w których nastąpiły skazania wyłącznie na kary bez warunkowego zawieszenia ich wykonania.

W konsekwencji Sąd Okręgowy dokonując zmiany wyroku łącznego w jego punkcie pierwszym, poprzez warunkowe zawieszenie kary łącznej roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, w sposób rażący i mający istotny wpływ na treść orzeczenia naruszył dyspozycję art. 89 § 1 k.k. Uchybienie to skutkowało musiło uchynieniem wyroku Sądu Okręgowego w tej części. Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację, ograniczył się do wydania orzeczenia typu kasacyjnego, bez orzekania następczego. Skoro bowiem w przypadku przedmiotowej kary łącznej nie zachodzą w ogóle podstawy do zastosowania art. 89 § 1 k.k., nie było też pola kognicji do ponownego orzekania w tej materii. Brak orzeczenia następczego nie koliduje z treścią art. 537 § 2 k.p.k., jako że przepis ten nie zawiera zamkniętego katalogu rozstrzygnięć zapadających w trybie kasacji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2002r., V KK 317/02 oraz z dnia 27 czerwca 2012r., V KK 165/12).

O wydatkach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 638 k.p.k.